

Conducerea CUG Iași, „legată” și în pușcărie

În primele luni ale anului 1989, în cazul multor întreprinderi din industria grea, din cauza raportărilor fictive, dar și a lipsei clienților pentru produsele metalurgice scumpe făcute cu mari costuri, s-a ajuns la colaps.

La CUG Iași, combinat reprezentativ pe plan național, din cauza unui grav blocaj (mai accentuat ca niciodată), întreprinderea s-a aflat în pragul unei revolte, asemănătoare celei din noiembrie 1987 de la Brașov. Vestitul Ion Dincă („Telegă”, cum i se mai spunea) a sosit la Iași și a condus o anchetă ce a dus la arestarea tuturor directorilor. Ce se întâmplase? Se produceau piese cu costuri mai mari decât prețul de piață. Din cauza obsesiei de a face totul cu mijloacele noastre, nu întotdeauna fiabile, economice și adaptate la cele mai noi descoperiri ale științei, produsele erau fabricate cu costuri foarte mari. Așa încât, chiar și dacă erau vândute sub prețul normal, clienții lipseau. În consecință, s-a ajuns la dispariția lichidităților necesare dispărării materiei prime pentru a se continua producția. Iar de aici la blocarea definitivă a combinatului nu a fost decât un pas. Un faliment bine mascat de autoritățile vremii.

Oameni topiți în fontă fierbinte

La CUG se întâmplau și așa drame. Sinucideri. „Când lucrezi cu un cupot pentru sute de tone, o masă mare de oțel topit, dacă nu ai la îndemână tot ce trebuie, se pot întâmpla accidente. Un om a sărit în masa de fontă topită, s-a sinucis. Prin toate zonele cu metal topit existau acte de sinucidere. Fonta în care s-a aruncat omul acela a fost turnată într-un lingou, dar un astfel de lingou nu intra în producție, rămânea așa, urs îi ziceau profesioniștii. Conținea un om. A fost realizată o anchetă și s-a ajuns la concluzia că a recurs la acest gest în urma unor conflicte familiale, dar cine știe”, spune inginerul Emil Uncheșel, care era în 1989 director general la Centrala de utilaj metalurgic și președinte al CUG Iași. Ursul de oțel, cum i se spunea lingoului, era, pentru unii, un fel de

monument închinat celui încastrat între porii uriașului întărit de metal. Zăcea în magazie uitat de timp și de lume. Starea de spirit era sumbră, salariile muncitorilor erau modeste. Aceasta era atmosfera în 1989 la unul dintre cele mai mari combinate de utilaj greu din țară. Să revenim însă la cum s-a ajuns la starea de revoltă. Inginerul Uncheșel conducea un trust ce avea în subordine mai multe întreprinderi din mai multe orașe ale țării, printre acestea numărându-se și uriașul Combinat de Utilaj Greu (CUG) din Iași, unde Centrala își avea și sediul. În această calitate, el a primit vizitele înalților demnitari comunisti, inclusiv pe cea a lui Ceaușescu, demnitari pe care i-a cunoscut îndeaproape. Bărbatul povestește cum „nu prea mergeau lucrurile la acel mastodont industrial care era CUG-ul și cum raportările fictive i-au lăsat fără leafă pe muncitori. Atunci a venit Dumitru Dincă, „Telegă”, și a arestat toată conducerea combinatului, apoi i-a abandonat pe toți, lăsându-i să fiarbă în suc propriu. Rămăsese singur, Uncheșel avea să fie lipsit și de sprijinul factorilor de răspundere locali, așa încât a trebuit să meargă la București, la Dincă, pentru ca acesta să-i faciliteze acordarea unui împrumut și astfel să fie împiedicată o răscoală ca la Brașov tocmai la CUG, o întreprindere ce se afla în vederile lui Ceaușescu, o întreprindere-model prin imensitatea ei, un simbol al comunismului falimentar, după cum se știe, al acelelor vremuri.

Toți directorii, arestați

„Centrala industrială era un fel de trust, acoperea mai multe întreprinderi: exista un director general unul tehnic, de producție și economic, fiecare avea un birou în subordine. Noi eram contul colectori și de repartizare, aveam un plan de producție, noi dădeam ordine către întreprindere, noi eram cu repartitia: atât oțel, atât fond de salarii pe muncitori. Lună de lună aflam cum stăm cu programul, ce modernizare trebuia făcută. Trustul avea în subordine 11 fabrici, două la Sibiu, una la Brăila. O fabrică la Doro-

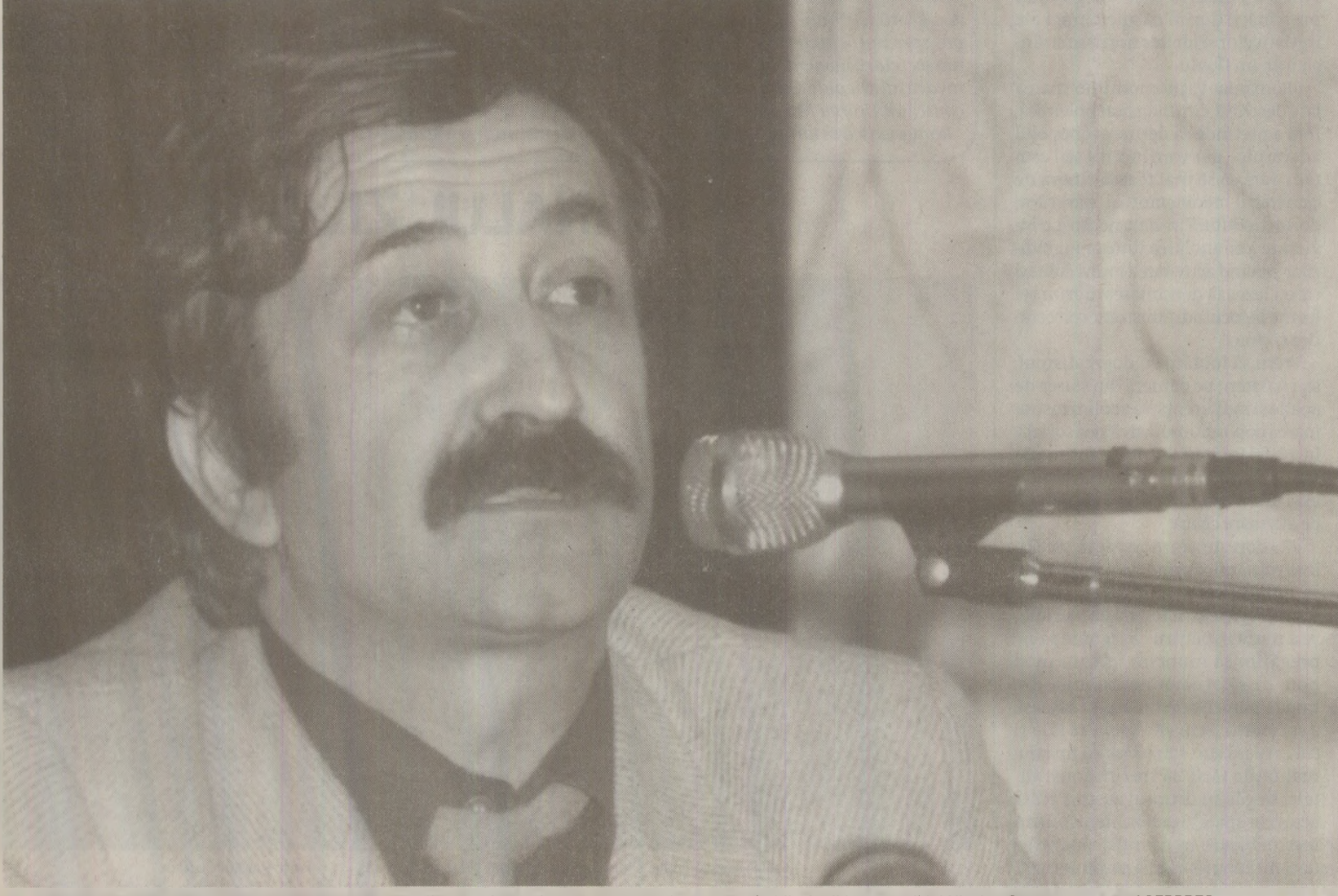
hoi. Aveam în subordine Progresul Brăila, Independența Sibiu, CUG Iași și altele. 42.000 de oameni”, povestește inginerul Uncheșel, directorul de atunci al Centralei de Utilaj Metalurgic și Prese. „Poziția mea era aceea a unui adjunct de ministru. La începutul anului 1989 a fost un mare conflict, nu la mine la centrală, ci la CUG. Ei făcuseră o raportare fictivă, nu mai aveau bani să dea la muncitori, se ajunseseră la așa o situație, că a venit Dincă să facă o anchetă, «killerul Dincă», cum i se mai zicea. Era un militar și considera că tot ce e sub el este în subordine. Îmi spunea: «Băi, Uncheșel, ce-ai făcut?». A dispus să fie arestați toți, a adus procuror și a băgat pe toți la pușcărie. Am rămas eu afară, singurul care mai puteam face ceva. Între timp, au numit un adjunct de ministru responsabil cu fabrica, că nu mai avea conducere pe motive de raportare fictivă. După arestarea celor de la CUG, a doua zi a fost eliberat contabilul-sef. Eu n-am vrut să raportez fictiv, însă colaboratorii, de teama organelor locale de partid, mai raportau. CUG avea la vremea aceea vreo 12.000 de oameni. Se voia să se facă armament greu, la niște prese imense și nu se putea în ritmul în care se dorea. Am participat la o ședință la care un director, căruia i s-a reproșat de ce nu a făcut anumite lucruri la timp, a spus: «Domnule ministru, dacă pui nouă femei, nu fac un copil într-o lună». Algoritmii producției își cere drepturile lui, ori ce se voia de la CUG-ul asta nu se putea realiza decât într-o perspectivă îndelungată de 10 ani. Dar se voia totul repede, pentru a doua zi, călcând peste calitate. Bieții oameni, de dragul tehnicii, de frica poziției, săreau și peste lucruri din astea, uneori expunându-se chiar fizic.”

La mila lui Dincă

„La începutul lui '89, pe oameni îi arestase, directorul general căzuse în dizgrație, iar eu eram directorul plan-producție. Contabilul a fost eliberat pentru că s-a apărut spunea că rapoartele mele financiare sunt corecte.

(Continuare în pag. a III-a)

ARESTĂRI LA „ROMÂNIA LIBERĂ”

După Revoluție, numele lui Petre Mihai Băcanu a figurat în galeria disidenților care au îndrăznit să i se opună lui Nicolae Ceaușescu. AGERPRES

Dacă îți seama doar de informațiile puse în circulație oficial, părea că la sfârșitul lui ianuarie toată suflarea nu mai făcea altceva decât să-și aștepte, cu adâncă emoție, Ziua cea Mare. Dincolo de poveștile cu poporul strâns unit în jurul Conducătorului, scornite și întreținute de propagandă, în viața adevărată lucrurile arătau altminteri. În noaptea de 24 spre 25 ianuarie, apartamentul din cartierul bucureștean Pajura al lui Petre Mihai Băcanu și autoturismul ziaristului de la România liberă au fost scotocite de „organe”, iar jurnalistul - arestat. Aceeași soartă au avut-o colegii săi Mihai Creangă și Anton Uncu, inginerul Ștefan Niculescu Maier, maestrul tipograf Alexandru Chivoiu, matritelul Nicolae Neacsu și economista Elena Gheorghe. România liberă, publicația scoasă de Partidul Comunist încă din ilegalitate, era considerat în 1989 al doilea ziar al țării, sora mai mică a Scînteii.

După Revoluție, numele lui Petre Mihai Băcanu a figurat în galeria disidenților, a celor puțini, care au îndrăznit să i se opună, prin cuvânt

sau prin faptă, lui Ceaușescu. S-a spus și că de protestul ziaristilor de la România liberă n-ar fi fost străine serviciile speciale sovietice, interesate să găsească la București adepți ai glasnostului și perestroikăi gorbaciioviste, și că Petre Mihai Băcanu ar fi lucrat în strânsă legătură cu Vladimir Volodin, corespondent al ziarului Izvestia în România, în realitate agent KGB acoperit.

La 20 de ani distanță, doi dintre protagoniștii nu se mai află printre vii. Anton Uncu a fost răpus de un atac cerebral. Alexandru Chivoiu, maestrul tipograf, s-a sinucis, după ce a fost obligat să elibereze locuința de protocol primită în primele luni după Revoluție drept recompensă pentru gestul protestatar. Dezamăgiți de realitățile cotidiene, Mihai Creangă a refuzat să mai povestească participarea sa. Petre Mihai Băcanu, considerat liderul grupului, a avut amabilitatea să rememoreze istoria și să ne pună la dispoziție prima pagină a samizdatului România. Ne-a relatat istoria ziarului clandestin, cum s-a aflat de poveste, cum a fost anchetat la Direcția

Cercetări Penale a Securității din Calea Rahovei, cum a fost transformat de Securitate din opozant al regimului în traficant de automobile, despre cum i s-au introdus în celulă deținutului drept comun informatori ai Securității, despre chinurile izolării totale și multe altele. Jurnalistul a adus în sprijinul afirmațiilor sale documente din dosarul de Securitate, atâtea câte i-au fost puse la dispoziție de Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității.

În epocă, oficial, nimic n-a umbrit cea de-a 71-a aniversare a lui Ceaușescu. Doar la bursa zvonurilor s-a vândut informația că un grup de ziaristi de la România liberă, ajutați de un maistru tipograf de la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, au redactat și tipărit manifeste anticomuniste sau un ziar clandestin, de tip samizdat, unde criticau regimul și pe Ceaușescu, și că intenționau să îl difuzeze de ziua „Tovarășului”, atât în București, cât și în provincie. Și, după mecanismele de funcționare a folclorului, fiecare mai adăuga un fir la urzeala poveștii. La finele lui ia-

nuarie, de fapt nimeni nu știa nimic precis. Nici chiar protagoniștii n-aveau cum să-și imagineze ce le rezervă viitorul.

Observator atent al evenimentelor văzute și nevăzute din viața cetății, Stelian Tănase consemnează în jurnalul intim întâmplarea, după o săptămână și ceva: „Un grup de ziaristi a tipărit manifeste sau un ziar clandestin, la Casa Scînteii. Sunt de la România liberă, Petre Mihai Băcanu, Anton Uncu, Mihai Creangă și încă unul. Cu complicitatea unui maistru tipograf. Pe 26, am aflat dimineață. Și am spus cuiva, dar nu se aude nimic. Stau fixat pe radio. Aproape două săptămâni, și nimic”. Cam în aceeași vreme, scriitorul Titel Constantinescu încredința jurnalistului alte detalii legate de caz: „Din nou s-a petrecut ceva, cumva, din nou murmure, confidențe, taine... La România liberă au fost arestați Petre Mihai Băcanu, Anton Uncu și, probabil, Mihai Creangă, fostul meu coleg de la Institutul de Teatru, acum gazetar.

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

24 ianuarie (marți)
Soarele a răsărit la 7:42, a apus la 17:14
Luna a răsărit la 20:00, a apus la 9:00
Sărbătoare creștină
Cuvioasa Xenia, Sfînții Mucenici Vavila, Timotei și Agapie

S-a întâmplat la 24 ianuarie 1989

- Nicolae Ceaușescu a transmis doamnei Corazon Aquino, președintele Republicii Filipine, o telegramă de felicitare cu ocazia zilei de naștere
- Președintele Consiliului de Stat al RD Germane, Erich Honecker, a anunțat într-o conferință de presă reducerea cheltuielilor militare cu 10% și ale efectivelor forțelor armate cu 10.000 de militari până la finele anului 1990
- La Sao Paolo a avut loc plenara CC a Partidului Comunist Brazilian
- Președintele Republicii Islamice Pakistan, Ghulam Ishaq Khan a transmis o telegramă de mulțumire lui Nicolae Ceaușescu, Ramona VINTILĂ

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Apendicită de coniac”

„În '89 aveam puțin peste 30 de ani”, povestește Nelu S., „însurat, cu doi copii, dar nu-mi lipsea cheful de viață. Niciodată nu mi-a lipsit. Eu și soția mea eram tineri, dar cercul nostru de prieteni era format din oameni de vârstă a doua. Așa ne simțeam noi bine... Poate simțeam că aveam de la cine învăța despre viață. Iar între serviciu și câte un meci la televizor, pentru că la altceva nu ne uitam, strecuram, cu orice prilej, câte un chef. La noi, orice sărbătoare națională se transforma pe cel care era gazdă: «Ai pâine sau venim fiecare cu jumătatea lui, rația, de-acasă?» Dar de cele mai multe ori ne «descurcam» și de câte ceva luat pe sub mână. Slavă Domnului, că băutura nu se dădea pe cartă. Că, na, pâine-pâine, da' de mâncat noi ce mai bem?”

Ne-am strâns la nașii noștri acasă, cu soția, cu părinții mei, cu unchi și mătuși, cu prieteni de familie. Masa se umplea. Aveam, ca să zic așa, tot ce se dădea pe cartă. Circula printre noi, în vremea aia, și o glumă - îl întrebam pe cel care era gazdă: «Ai pâine sau venim fiecare cu jumătatea lui, rația, de-acasă?» Dar de cele mai multe ori ne «descurcam» și de câte ceva luat pe sub mână. Slavă Domnului, că băutura nu se dădea pe cartă. Că, na, pâine-pâine, da' de mâncat noi ce mai bem?”

(Continuare în pag. a II-a)

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

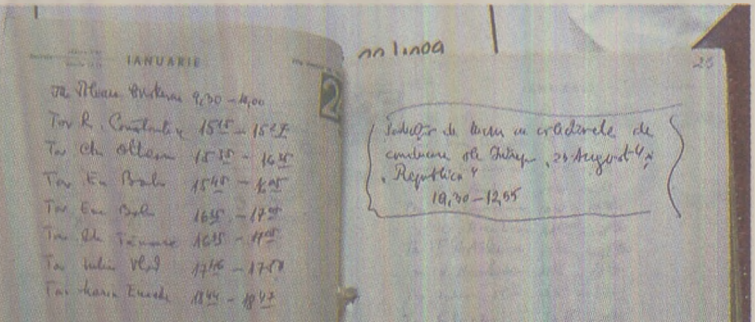
Proces-verbal de percheziție a autoturismului „1-B-7090” aparținând lui Petre Mihai Băcanu

București, 25 ianuarie 1989
Lt. col. Pirvulescu Marin și cpt. Iliodis Vasile, ofițeri de cercetare penală din Direcția Cercetări Penale a M.I.;
În baza autorizației procurorului am procedat la efectuarea unei percheziții în autoturismul înregistrat sub numărul 1-B-7090, aparținând numelui Băcanu Petre, fiul lui Mihai și Olimpia, născut la 11 dec. 1941, în comuna Homoricu, județul Prahova, domiciliat în București, Str. Presei nr. 5, bloc 21, sc. B, ap. 21, Sector 1, posesor al B.I. seria A.M., nr. 898730, eliberat de I.M.B.-Circ 21 Militei.
Percheziția s-a efectuat în prezența lui Băcanu Petre și a următorilor asistenți:
- Rujea Jan, fiul lui Ion și Maria, născut la 10.02.1945, în Târnăveni-

Ilfov, domiciliat în București, Bdul Păcii nr. 23, ap. 131, Sector 6, și Eremia Petre, fiul lui Gheorghe și Floarea, născut la 08.03.1946, domiciliat în București, Str. Malcoci nr. 2, ap. 31, Sector 5, și au fost descoperite următoarele:
1) Una matrită confectionată din metal, cu rame de 40/30 cm, prevăzută cu 4 (patru) urechi de prindere și 4 (patru) suruburi de fixare (câte două pe latură) a literelor care sunt dispuse pe două coloane de circa 27/19 cm, precum și un dispozitiv de atașat la matrită, cu prindere sistem balamale, iar pentru rularea doi rulmenți pe care se află inscripționat „Poland 6200” și respectiv „BM-HP6-6200”.

(Continuare în pag. a II-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

E-atât de mare simpatia și prietenia dintre fosta soacră și fosta noră că funcționarii și ofițerii de la Cabinetul 2 se neliniștesc dacă trec două zile și Poliana nu vine la o cafea. Înainte și după cafea, cele două femei vorbesc des și mult la telefon. „Limba de catifea are fata asta!” - își spun (în gând), gâstând și ei răgazul.
După cafeaua cu Poliana Cristescu (9:30-10:00), Elena Ceaușescu a

ținut o lungă ședință de lucru cu colectivele de conducere ale uzinelor 23 August și Republica (între 10:30 și 12:55).

Dejun și... „țara” așteaptă! Între 15:15 și 18:47, la Cabinetul 2 au intrat Constantin Radu (secretar al CC cu probleme organizatorice), Constantin Olteanu, Emil Bobu, Gh. Tănase, Iulian Vlad (5 minute!) și Marin Enache (ministru Metalurgiei).

Lavinia BÊTEA

JURNALUL ZILEI

În acea zi, pentru câteva ore, în toate provinciile țării, din Dobrogea până în Ardeal, „oamenii muncii”, uniți în cuget și-n simțiri, au fost chemați să serbeze 130 de ani de la unirea Principatelor Române. Cifra rotundă și nimerit prilej pentru marcarea evenimentului prin „manifestări politico-educative și cultural artistice”.

În București, la Muzeul de istorie și artă al municipiului, istorici, cercetători, cadre didactice și oameni de cultură au participat în corpore la simpozionul „Rolul Bucureștilor în înfăptuirea Unirii de la 1859”. Cine-ar fi îndrăznit să absenteze? La Biblioteca „I.L. Caragiale” s-a lansat și dezbătut volumul „Ideali sociali și realități naționale”. Manifestările științifice nu puteau ocoli județul Vrancea, a cărui reședință se aflase în cărți pentru titlul de capitala Principatelor. În cinstea evenimentu-

lui, vrâncenii au recitat poezie patriotică la Focșani, Panciu, Odobești și Mărășești. Șoimii și pionierii patriei s-au „produs” artistic la Ploiești și Cămpina, „dedicând” desene și picturi Unirii de la 1859.

Sărbătoarea „micii uniri” a cuprins și Ardealul. Comitetele de „cultură și educație socialistă” din Abrud, Cămpeni, Zlatna și Sebeș au organizat șezători literare, spectacole „muzical-coregrafice” și „medialone cinematografice”. La întreprinderea mecanică din Cugir și Albaluia, metalurgici din Arad, minierii din Baia de Arieș, și muncitorii au cinstit evenimentul. La Cluj-Napoca, aniversarea s-a serbat printr-o expoziție de artă contemporană. Portretul „Lui” și al „Ei” au fost, desigur, la locul de onoare.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

24 IANUARIE

Eram la documentare de câteva luni când, în ianuarie 1989, fostul meu șef de la Cultură, domnul Buzilă, a intrat și făcându-mi semn să -lurmez (eram convins că sunt microfoane în încăperi), m-a condus pe terasă, unde, în șoaptă, mi-a comunicat că au fost arestați P.M. Băcanu și alți colegi (nu știa decât numele lui Anton Uncu) pentru un manifest împotriva lui Ceaușescu. Mi s-au tăiat picioarele, pentru că știam despre ce era vorba. Cu câteva săptămâni înainte, prin decembrie, P.M. Băcanu intrase din de-dimineață și, fără să se teamă de microfoane, ca noi, îmi arătase „manifestul”: o foaie de ziar, „România”, unde era un citat din

Eminescu, un articol de Uncu, altul de Băcanu și altele pe care, de emoție și de spaimă, nici n-am mai reușit să le disting. Mi-a spus atunci că vrea să difuzeze ziarul de ziua „monstrului” și că „sunt mulți” implicați în tipărirea lui. Aflând că sunt mult mai mult de cincizece persoane, câte credeam eu că sunt necesare pentru o acțiune conspirativă „sigură”, l-am avertizat (după ce l-am tras afară din birou) că unul va trăda și el va fi arestat. „Nu-mi pasă, m-am săturat”, mi-a răspuns. L-am asigurat că nu voi spune nimic. De altfel, „ziarul” era gata. Atunci mă uimise că nu respectase regula de bază a conspirativității, văzută în filme („nu te apropia de cineva aflat în vizor” - în ciuda semnului pe care îl făceam), și nu se ferise să vorbească în încăperi. Nici nu știam ce să cred: era provocare sau disperare?

Când a fost arestat însă, toate aceste indoieli au dispărut, făcând loc griților și spaimii. Seară de seară mi-i închipuiam (aflasem între timp și de Mihai Creangă) bătuți, plini de sânge, torturați să spună cine mai știe. Așteptam, mai mult moartă decât vie, să-mi vină rândul. Așteptarea a durat mai mult decât prevedeam. Abia la sfârșitul lui martie, după alte două luni de coșmar, redactorul-sef Maria Costache m-a chemat la ea în birou și mi-a comunicat sec: „Măine dimineață, la 11:00, te prezinți la Comitetul de Partid, Sector 1, în Banu Manta, la tovarășul prim-secretar Dinu Marian.
Vezi să nu întârzi și altceva!” (...).
Ancheta a durat destul de mult.
Tio SERBĂNESCU, Femeia din fotografie. Jurnal 1987-1989, Compania, 2002, p. 227-228

CARICATURA ZILEI

ROMÂNIA

Organ al Alianței naționale „R” pentru restructurare, reconstrucție, redeșteptare. Anul I, nr. 1, Ianuarie 1989

ROMÂNIA

Organ al Alianței naționale „R” pentru restructurare, reconstrucție, redeșteptare

ANUL I, NR. 1, IANUARIE 1989

AM ALES „ROMÂNIA”

„Nu există în adevăr decît două forme ale tiraniei și ale dezastrului: una este omniașă, depozitarul și demagogia. Și deopotrivă egalitară pe o parte și nepunzătoare singur, înălțată de generații mai mari în fața lui, înălțată de generații mai mici în fața lui, înălțată de generații mai mici în fața lui, înălțată de generații mai mici în fața lui...”

„Nu există în adevăr decît două forme ale tiraniei și ale dezastrului: una este omniașă, depozitarul și demagogia. Și deopotrivă egalitară pe o parte și nepunzătoare singur, înălțată de generații mai mari în fața lui, înălțată de generații mai mici în fața lui, înălțată de generații mai mici în fața lui...”

MICHAEL EMINESCU

CE VREM NOI

„Alianța „R” și ziarul său vor un suflu înalt, o revoluție în conștiință, o lecție de adevăr, fiind conștienți de responsabilitatea noastră și a cetățenilor pe care ei — am asumat-o — o purtăm în fața lor, în fața lor, în fața lor...”

AM CREZUT...

„Ne vorbim despre democrație, despre independență și bunăstare. Și am crezut. Siluia în chip duros al limbii noastre, dar în chip duros al limbii noastre...”

PRIMA PAGINĂ A ZIARULUI CLANDESTIN „ROMÂNIA”

În primele zile ale primului an de libertate, Petre Mihai Băcanu a primit la redacție vizita generalului Mihai Chițac. „Începuse să scriem despre el, ne-a explicat domnia sa cum a intrat, după Revoluție, în posesia matritei folosite la realizarea samizdatului, mi-a dat telefon ca vrea să avem o discuție. Nu aveam timp, l-am primit pe la 12 noaptea. Căteram cu el a venit un ofițer de la Cercetări Penale care avea în grijă obiecte, nu înscrisuri, și mi-a adus matrița. El mi-a spus că și mașina mea de scris e tot acolo. Atunci Chițac i-a spus să-mi aducă înapoi și mașina. Încerca să ne între în grații. Practic, Chițac a restituit matrița. Am ținut-o în redacție.”

Redăm în continuare conținutul primei pagini din ziarul clandestin România. După cum a povestit și Petre Mihai Băcanu, textele conțineau însă greșeli, ce n-au mai apucat să fie corectate. În varianta din 1989, toate articolele apar semnate „R”. Autorii fiecărui material au fost devalați în primele zile după Revoluție. Astfel, „Am ales România” fusese scris de Mihai Creangă, „Am crezut” de Anton Uncu iar „Ce vrem noi” de Petre Mihai Băcanu. Alături de acestea, ziaristiții au mai ales un citat din Mihai Eminescu despre tiranie și demagogie și un altul, aparținându-i lui Panait Istrati. (Cristino DIAC)

- pentru că numele sfânt al țării și viitorul ei sunt mai presus de orice.
● pentru că, însoțită și sărăcită în această epocă cacofonică, țara poate și trebuie să-și revină din letargie, regăsindu-și demnitatea și prosperitatea pe care le merită.
● pentru că doar numele țării și nu al unui partid, necum al unei persoane, ar uni iar toate energiile, ideile și speranțele noastre.
Am ales ianuarie
● pentru că noul an să ne unească împotriva acestor marionete politice, cărora poporul le-a dăruit totul, în schimb un sac de vorbe goale, umilințe și necazuri primind.
Uniți-vă, români!
● pentru că toate sărbătorile să fie ale noastre și nu o tătămărie ridicolă a unui ins ridicol.
● în toată presa noastră de azi nu mai răzbate nici măcar umbra unei opinii care să reflecte tristele realități ale țării — am ales această cale spre adevăr.

● citiți și răspândiți „ROMÂNIA” Am crezut...

Ne vorbim despre democrație, despre independență și bunăstare. Și am crezut. Siluia în chip duros al limbii noastre, dar în chip duros al limbii noastre... Și am crezut. Cum am fi putut să nu credem... Când tancurile călăreau sub senilele Primăvara de la Praga el s-a opus iar noi i-am stat alături. Atunci l-am aplaudat, într-adevăr. Am crezut că el este omul acela curajos, democrat, cinstit, conducătorul pe care îl merita acest popor năpăstuit de istorie.

Priviți-l acum! Tiran, obtuz, conservator, a făcut din minciună politica de stat și din cultul personalității religie. Partidul ei, statul tot el, armata — el. Nu are miniștri — sau e ca și cum nu are — dar are o familie numeroasă. Sindicatul a devenit o instituție aservită, FDUS maimuțărește în chip penibil formele democrației pluraliste, economia se prăbușește la indicțiile și recomandările lui. Drepturile cetățenești nu mai există. În plina foamete și mizerie prin care trece țara „comunistul de omenie” continuă să bătămăjească cu cinismul dintotdeauna aceleași vorbe goale despre bună-

stare, democrație, libertate, trimite trupe să reprime mișcarea brașovenerilor, dă interviuri mincinoase și ne obligă la complicitate, veghind cu slugi și câini de pază tăcerea și răbdarea noastră, demolează biserici și monumente istorice și proiectează cel mai odios atentat la valorile morale și culturale ale poporului român. Din chipul conducătorului visat a rămas o tristă caricatură.

Ce vrem noi

„Alianța „R” și ziarul său se vor un suflu înalt, o revoluție în conștiință, o lecție de adevăr, fiind conștienți de responsabilitatea noastră și a cetățenilor pe care ei — am asumat-o — o purtăm în fața lor, în fața lor, în fața lor...”

„Am crezut. Cum am fi putut să nu credem... Când tancurile călăreau sub senilele Primăvara de la Praga el s-a opus iar noi i-am stat alături. Atunci l-am aplaudat, într-adevăr. Am crezut că el este omul acela curajos, democrat, cinstit, conducătorul pe care îl merita acest popor năpăstuit de istorie.

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Proces-verbal de percheziție a autoturismului „1-B-7090” aparținând lui Petre Mihai Băcanu

(Urmare din pag. 1)

Matrița a fost împachetată într-o hârtie de ambalaj și s-a aflat în portbagajul autoturismului.
2) Una plasă din in și cânepă, în dungă de culoare gri, verde și galbenă, în care se află plăci metalice de culoare albă, de diferite mărimi, înfășurate în hârtie de ambalaj de culoare albă și crem. Plăcile cântăresc aproximativ șapte kg, toate acestea fiind tot în portbagajul autoturismului.
3) Una sacoșă de vinilin, de culoare roșie, având inscripția „Disco”, prevăzută cu fermoar și două bretele confecționate din același material și o bretea mai lungă pentru purtare pe umăr. În unele locuri tivul este desfacut.
În sacoșă se află un culegător de litere ce poartă numărul 890, precum și mai multe pachetele, fiecare pachetel cuprinzând literele alfabetului și cifre. Pe fiecare pachetel se află notat litera sau cifra ce o conține. S-au mai găsit și două pachete pe

care se află mențiunea „nesortat”, despre care percheziționatul susține că în acestea se află litere și cifre nesortate. Greutatea sacoșei cu literele și cifrele ce le conține este de aproximativ 10 kg.
4) Un pachet de formă cilindrică, făcut din hârtie de diferite dimensiuni ce formează un colet cu lungimea de circa 75 cm și diametru de 25 cm asigurat cu un șnur de culoare albastru. Procedând la desfacerea sulului am găsit în acesta șpaluri executate cu matrița descrisă la punctul 1, unele dintre acestea fiind clare, iar altele fiind șterse sau neclare. S-au găsit și șpaluri ce au corecturi făcute cu pastă de pix, culoare verde, corecturi despre care percheziționatul declară că unele le-a făcut el, iar altele numitul Uncu Anton.
Au mai fost găsite trei coli de hârtie ambalaj, de aprox. 1 m fiecare, având pe fețele albe pătratele trasate cu pastă de pix de culoare verde. În fiecare pătrat se află inserate literele alfabetului latin, de mână și de tipar, semnele ortografice. Despre acestea

Băcanu Petre declară că le-a folosit în momentul în care a sortat literele, cifrele și semnele ortografice pe categorii. Și acest pachet a fost găsit tot în portbagajul autoturismului percheziționat.
5) Una pungă plastică în care s-a găsit albumul intitulat „Impressionists and post-impressionists”, editat în 1986 în URSS, două exemplare din volumele „Flăcări sub apă”, apărut la Editura Eminescu în 1988, cu dedicație pentru Adrian Anghelescu și, respectiv, Aurel Ghimpu, 8 (opt) calendare perete pe anul 1989, editate de Combinatul Petrochimic Pitești, Combinatul Petrochimic Borzesti, Combinatul Petrochimic Năvodari, Combinatul Petrochimic Brazi, Centrala de Hârtie și Celuloză Bacău, Asociația „România” și „Adas”, precum și de Întreprinderea de Antibiotice Iași, precum și manualul pentru clasa a III-a Gramatică și compunere, ediția 1988.
6) Una pungă de plastic de culoare galbenă, având inscripția „La mulți ani!” în care s-au găsit două agende de birou pe anul 1989, editate de „Adas”

și Întreprinderea de Echipamente Periferice, un calendar pentru birou editat de „Romanian Chemical and Petrochemical Industry”, ediția 1989; precum și două agende de buzunar pe anul 1989, editate de Combinatul de Celuloză Brăila;
7) Un pled confecționat artizanal, fond maro cu dungă de diferite culori și dimensiuni, având dimensiunile de 180/130 cm;
Toate obiectele descrise mai sus se ridică de organul de cercetare penală.
În timpul percheziției s-au făcut fotografiile ale obiectelor descoperite și ridicate din autoturismul numitului Băcanu Petre.
Percheziția a început la ora 1:30 și s-a terminat la ora 5:00, efectuându-se la lumină artificială.
Persoanele prezente la efectuarea percheziției nu au făcut obiecțiuni cu privire la efectuarea acesteia. Prezentul proces-verbal s-a efectuat în 3 (trei) exemplare din care exemplarul nr. 3 a fost lăsat percheziționatului.
Document din arhiva personală Petre Mihai Băcanu (Sursa: CNSAS)

Obsesia „noilor revoluții”, la ordinea zilei

Toată presa — ziarele, televiziunea și radioul — aveau în fiecare zi rubrici consacrate „noilor revoluții” ce se săvârșeau în țară. Țăranii luptau „din greu” pe „fronturile noi revoluții agrare”. Muncitorii și specialiștii ajunseseră deja în avansposturile „noii revoluții tehnico-stiințifice”. Intelectualii făceau totul pentru „dăltuirea conștiințelor în revoluția permanentă a construcției omului nou”.
La început de drum în anul 1989, în ajunul penultimului an al cincinalului, însuși Nicolae Ceaușescu le-a trasat tuturor „oamenilor muncii” această sarcină. „Pe baza realizărilor de până acum, privim cu încredere deplină în realizarea programelor de dezvoltare economică și socială, în victoria socialismului și comunismului în patria noastră. Să ne angajăm că vom acționa, fiecare, în spiritul concepției științifice

despre lume și viață, al principiilor socialismului științific, ca adevărați revoluționari, pentru creșterea răspunderii în muncă, întărirea ordinii și disciplinei, a respectării hotărârilor de partid și a legilor țării, că vom face totul pentru înfăptuirea neabătută a planurilor pe anul 1989 și perfecționarea activității din toate domeniile vieții economico-sociale”, a spus „Tovarășul” în discursul de la cumpăna dintre ani. Noi și mărește realizări se așteptau de la români în anul 1989. Energeticii, minerii, metalurgii, petroliștii, cimentariștii, chimiștii țării erau deja printre „remarcații” anilor trecuți.
Întrecreerile socialiste urmau să mobilizeze și ele „oamenii muncii” din toate „fabricile și uzinele” țării. Cine ar fi îndrăznit să neglijeze „indicțiile prețioase”?
Florin MIHAI

JURNALUL OMULUI SIMPLU

(Urmare din pag. 1)

Noi luam tuică naturală de la crama. Nașul meu avea întotdeauna coniac de bună calitate. Pe care, de obicei, îl ținea lângă el și-l bea singur.
El, în ziua aia am adus și eu o sticlă de coniac. Și am făcut la fel ca el. Am băut singur un litru. Pe la jumătatea nopții ne apucau vocalzele. Aveam muzică pe discuri de vinil, nu-i vorba, dar e altceva să cânti tu, cât te țin plămâni. Nașul mă aducea și câte un lăutar cu acordeon... Și băgam muzică de petrecere, lăutărești, dar cel mai mult cântam romanțe. Răscoleam sentimentul din tine când aveai un pahar mai mult la bord. Îți aduceai aminte de „Casa noastră, cuibșor de nebulni” sau de vreo „Zaraza, cu zâmbet de heruvim”. Tonul la cântec îl dădea unchi-meu, Mirecea. La dans îl dădeam eu, că eram mai tânăr. Și să ne vezi urcați pe masă, în ritmuri de acordeon.

ARTICOLUL ZILEI

24 IANUARIE 1959, ZIUA UNIRII

24 ianuarie 1959, zi de început în istoria României moderne. Multimile care aclamau, la București, alegerea lui Alexandru Ioan Cuza domnitor și în Muntenia sârbătoreau înfăptuirea unei vechi năzuințe. Cu aproape un deceniu în urmă, Bălcescu dădea glas, inspirat, acestei năzuințe a poporului: „Vrem să fim o nație, una puternică și liberă prin dreptul și prin datoria noastră, pentru binele nostru și al celorlalte nații, căci vom fericirea noastră”.
Dacă visul unității naționale nu era pe deplin îndeplinit, dacă până la întreaga unire țara mai avea de luptat, începutul exista. Românii aveau să dovedească apoi, în tratativele cu marile puteri, dar și pe câmpurile de luptă cu înălțarea granițelor nefirești dintre Moldova și Muntenia nu era decît primul pas în atingerea țelurilor națiunii — Independența și Marea Unire — dobândite cu prețul a mari sacrificii, câștigate și nicidecum primite din afară. „Primul și hotărâtorul pas spre unificarea statală — sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — l-a constituit Unirea Moldovei cu Țara Românească în ianuarie 1859. Vic-

torie remarcabilă a maselor de țărani, meșteșugari, lucrători și țârgoveți, a cărturarilor progresiști și patrioți, Unirea Principatelor a reprezentat actual ce a pus bazele statului național român modern.”
Conștiința milenară a identității de neam a românilor, ce se manifesta cu tot mai multă putere, a fost principalul sprijin al unioniștilor care, atât în perioada premergătoare acestei zile, cât și mai târziu, când marile puteri au luat act de ceea ce se împlinea la 24 ianuarie, știau că sunt purtătorii de cuvânt ai voinței milioanele de români. „Înima poporului, spunea Mihail Kogălniceanu, nu se înșală niciodată. Să ascultăm, fraților, inima poporului nostru; să ascultăm glasul și interesul nației, care ne strigă neincetat: Unire și Unire. Să gândim că astăzi este ziua cea mai mare din veacul nostru, că astăzi nu numai că scriem, dar facem istoria țării noastre.” Același Kogălniceanu, nu mulți ani după aceea, avea să rostească în Parlament discursul proclamării Independenței.
Unirea n-a întârziat să-și vădească roadele: se succed reformele, apar noi instituții și așezăminte, se

dinamizează economia și se maturizează rapid cultura. Toate acestea nu fără greutate și piedici venite unele dinlăuntrul, altele din afară.
Se ridicau oameni noi, iar dintre aceștia, creatori care ne-au pulsant știința și arta în universitate. După numai câteva decenii de la înființare, în școlile superioare românești se făceau carte la fel de bine ca în centrele cu tradiție din Europa, iar noile instituții românești funcționau bine și fără ajutor din afară.
Munca de pionierat se împletește cu înfăptuirea răsunaătoare. Discuțiile de principii în marile probleme ale culturii naționale au loc în vreme ce creatorii oferă nu numai căi de urmat în viitor, dar dau la iveală opere fără cusur. Literatura îi dă pe Eminescu și Caragiale, pe Slavici și, nu în ultimul rând, pe Maiorescu, pictura pe Grigorescu, filosofia pe Vasile Conta. Primul pod românesc peste Dunăre, purtând semnătura lui Anghel Saligny, este, totodată, una dintre cele mai impunătoare construcții de acest gen din Europa acelor ani.
România literară nr. 3/1989

JURNALUL ZILEI

La festivitățile dedicate Zilei Unirii a participat și Dumitru Almaș. Foto: Palatul Copiilor

(Urmare din pag. 1)

Întrecreerile socialiste

Dacă te iei după presă, febra „întrecreerilor socialiste” a cuprins fabricile, întreprinderile, comitetele județene și consiliile populare. Planul lor a fost pus la punct încă de la sfârșitul anului 1988. De atunci, în slujba lor, funcționa întregul arsenal al propagandei de partid. Munca politică de la om, la gazetele de perete, brigăzile artistice, stațiile de radiofrecvență repetau muncitorilor zilnic obligația esențială a vieții: îndeplinirea și depășirea „planului național de dezvoltare economică-socială a țării”. Comitetele județene de partid, consiliile populare, unitățile economice și instituțiile de cercetare au fost anunțate din timp pe cine „să provoace” la întrecere. „Chemări vibrante” au adresat colegilor de breasla, printre alții, minerii de la Poroșeni, muncitorii electrocentralei „Porțile de Fier” Drobeta Turnu Severin, cei de la fabrica de țesături Laminorul de tablă din Galați, de la Mașini unelte Arad, Regionala de cale ferată Brașov. Nici o ramură a economiei nu a fost omisă, nici un „om al muncii” n-a fost scăpat din minciunoasă competiție. Se așteptau „rezultate excepționale în muncă” în industrie, agricultură, silvicultură, construcții, transporturi pentru trecerea „într-un nou stadiu superior de dezvoltare a patriei”.

Invenții și inovații

La Salonul municipal de invenții și inovații, muncitorii și inginerii din Valea Jiului, de la minele Lupeni, Poroșeni și Lonea au prezentat ultimele găselnițe ale revoluției tehnico-stiințifice decretată de conducerea de partid. Procesul de modernizare consta în descoperirea „tehnologiei pentru dezecuparea unui abajaz frontal dotat cu complex mecanizat”, „mașina-unealtă universală”, și „elevatorul cu cupe pentru cărbune cu exces de umiditate”. Ai zice că printre căutătorii adâncurilor se aflau Newton și Einstein. Profesorii universitari, inginerii și economiștii, la rândul, după lozincă „fiecare cadru tehnico-ingineresc rezolvă o problemă tehnică”. Cu toții se întreceau în spirit socialist, descoperind aparate, supape și mașinării. În felul acesta până-n 2000, Ceaușescu s-a angajat să intre în ritmul calităților americane.

Croitor la domiciliu

Mulți tănjeșcu după blue jeans, dar revista Femeia comandă pentru cei mici, „veste și salopete matlasate”. Confectionate acasă, cu materiale noi sau din hainele rămase micilor lorlalți membri ai familiei, salopetele erau numai bune pentru „desfășurarea activității” șomilor și pionierilor patriei, la orele de practică în atelierele de muncă. Frigul băntuia pretutindeni. Îl simteau toți, dar despre el nimeni nu putea scrie.
Florin MIHAI

RAPORTĂRI FICTIVE

CONDUCEREA CUG IAȘI, „LEGATĂ” ȘI ÎN PUȘCĂRIE

(Urmare din pag. 1)

În plus, peste câteva zile urma să se plătească chenzina. El fiind eliberat, urma să discutăm cum plătim oame-nii, or, nefiind producție, nu aveam ce deconta. Am adunat tot felul de bani, de la premii, din fonduri tehnice, inclusiv ce era pe la centrală și nu am reușit să strângem decât o medie de 150 de lei de om, dar ne trebuiau câte 1.500 de lei de persoană. Văzând că nu găsim o soluție, eu, care aveam telefonul direct al lui Dincă din timpul unor comandamente tehnice, i-am spus în ce situație suntem. M-a batjocorit, a zis că ar trebui să ne dea oame-nii în cap. Era cam la limita răbdării, eu eram tensionat. Am zis: Bun, or să ne dea nouă în cap, dar e vorba de 12.000 de oameni care au în spate încă atâtea neveste și copii. Atunci m-a întrebat câți bani trebuie și mi-a spus să fac o hârtie și să mă duc la el. Între timp, s-au întors secretarii județean de partid Ibănescu, ministrul adjunct și cu directoarea băncii, care făcuseră și ei o analiză. Ba chiar s-a propus să luăm un credit, dar am fost refuzați de doamna de la bancă. Așa că le-am spus că am vorbit cu tovarășul Dincă și ce s-a întâmplat. Atunci, secretarul m-a întrebat cum de mi-am permis eu să vorbesc cu un viceprim-ministru. Apoi mi-a zis: «A, bun, te-ai băgat în treaba asta, descurcă-te!». Așa că am făcut hârtie, dar n-a vrut nimeni să semneze, nici măcar adjunctul de ministru care era acolo. Am plecat cu hârtia semnată de mine, director de plan producție, nici măcar director general, la București, la Ministerul de Finanțe, la Banca Centrală, și toți m-au întrebat ce te tupeu am venit. Când am văzut că toată lumea mă refuză, m-am dus la Dincă, care era un individ cerebral. I-am zis: Dacă eu nu obțin bani, nu mai am ce căuta acolo, nu mă pot întoarce, dacă nu mă ajutăți, considerăți că mi-ati aprobat demisia. Vorbearm cu Dincă, la un moment dat am insistat, vă rog să rețineți, eu demisionez, pentru că nu mă ajutăți. Și Dincă vine și mi arde una după cap și zice: «Băi, în târgul ăla numai tu ai grijă de oameni? Primul secretar ce a zis?». «A zis că, după ce m-a certat că am legătură cu dvs., să mă descurc, că dacă dvs. mă ajutați, bine. N-am soluție, dumneavoastră sunteți unicul meu sprijin». I-am enumerat locurile prin care am

CUG era o întreprindere-model prin imensitatea ei, fiind, de asemenea, luată în vedere de Nicolae Ceaușescu

fost și că nimeni n-a vrut să semneze. A zis: «Dă-mi hârtia aia încoace, că oame-nii ăia sunt nevinovați, voi sunteți vinovați», a luat hârtia, a semnat, erau două semnături, a mea și a lui. Apoi a spus: «Acum ia-o la vale, că-ți semnează toți». Și mi-au semnat toți. Făceam drumul pe Calea Victoriei, între Banca Centrală și ministerul meu, mergeam pe trotuar și aveam senzația că zbor, că plutesc, era o reușită incredibilă, nimeni din toți câți am apelat, nimeni n-a crezut că voi obține banii. Aveam senzația că am aur în jurul meu, nu simțeam că merg pe drum, în viața mea m-am simțit atât de bine, atât de victorios în luptele vieții.

Descrierea lui Dincă

„Am plecat cu convingerea că Dincă nu este deloc un om rău, el mi-a zis atunci: «Precieze tenacitatea ta», și a completat: «Băi, tu nu ești militar?». «Nu». A continuat: «Eu, ca militar, cer individului care pleacă la luptă să se întoarcă ori învingător, ori mort». Însă mie mi place crezul lui, așa că am analizat restul de întâlniri pe care le-am avut cu Dincă și am înțeles că el voia să nu te dai bătut. Și asupra lui erau pretenții, unele absurde, dar lui îi plăcea să nu renunți, să nu-i spui că nu se poate, apucătura lui de cătană

cerea să învingi, chiar dacă nu se putea la termen. Lui, ca să nu te mănânce de viu, nu trebuia să-i spui că nu se poate, ci cum se poate. De altfel, am avut antecedente de felul ăsta cu refuzuri de a raporta fictiv. Dincă era un cazon, pe el se forța mai mult decât pe noi, că pe noi să ne poată stoarce. Era un om cu care, cu o anumită tactică și bună intenție, chiar se putea face treaba. Din ce am văzut eu, nu avea ticuri, era îmbrăcat în tinută obișnuită, dar se cunoștea oricând că era soldat, și ținuta, și mersul, era militar până în măduva oaselor. Mi s-a povestit că se inundase parterul unei întreprinderi din București și el a

coborât în apă cu cizme, iar când a venit un ministru la el i-a spus: «Când stai de vorbă cu mine, trebuie să fii în fața mea». Și omul acela s-a băgat în costum fiind în apă până la brâu, cum i-a zis Dincă.»

Spectacol la CUG

Oamenii intrerupeau lucrul în marile întreprinderi pentru a asista la spectacolul mameților de oțel. „După cât era de complex, era și greu, erau macarale ce puteau duce 500 de tone, care este o sarcină, nu glumă. Cine a văzut obiect de 500 de tone realizează ce pericol este. În

1989, atunci când s-a încărcat un obiect de 500 de tone, a fost un veritabil spectacol, toți muncitorii din zonă au întrerupt lucrul, li s-a acceptat asta ca să participe la spectacol. Era o moară de măcinat minereul cu 32 de axe, cu 32 de seturi de roți, care pleca de aici la Roșia Poenii, acolo unde se prelucra minereul. Au asistat oameni din toată fabrica, era evenimentul existenței lor. Fiecare lucrase la o piesă din acel mastodont care era ca și copilul lor. Era făcut pe bucațele, fiecare făcuse câte ceva pe undeva la el. Numai încărcatul morii a durat două ore, pentru că tot obiectul trebuia așezat, echilibrat, apoi se lega și se pleca la drum. Era o regiune pe care o făceau oameni de meserie și care definea foarte riguros etapele ce trebuiau să se desfășoare, că nu era de glumit. Un efect de satisfacție profesională deosebit. Schema morilor astea fusese adusă de prin SUA, nu știu ce era, furt de tehnologie. Erau niște tobe imense în care se băga minereul care se măcina, iar prin măcinare se separa cuprul sau plumbul și chiar aurul.

În 1989, CUG producea, dar n-avea cui vinde. De exemplu, veneau la CUG și constatau că trebuie 500 tone de oțel pe zi, dar se făcuseră doar 320, se analiza de ce, iar oame-nii spuneau că nu s-a putut. Restanțele de anul trecut au fost alea pentru care s-au făcut arestările. Se vorbea de investiții, la CUG era, la vremea aceea, presa de 20.000 de tone, exista în CUG presă de 6.000 de tone, dar trebuia construită una de 26.000 de tone, ar fi fost a doua în Europa. Se văzuseră cupolele de tanc sandviș, făcute din straturi, rezistau bine la ghiulele, se făceau prin presare la presiuni foarte mari, muncitorii știau despre ce este vorba.

În '89 se mai făceau pe lângă carcase și turele de tanc și mori de măcinat minereul, producția era destul de consistentă. Se mai producea oțel ce se livra la alți consumatori, la Roman, la laminare, dar și piese de schimb pentru industria metalurgică din Ucraina, utilaje pentru marea combinat de la Krivoi Rog, mai ales în '89, când nemții și cheii renunțaseră la participarea de acolo, deși la CAER (Consiliul de Ajutor Economic Reciproc) se stabilise ca toate țările să participe.

Ceaușescu, la CUG

„Nu exista ca Ceaușescu să vină la Iași și să nu treacă pe la CUG. Trebuia să i se vorbească neîncetat, pentru a nu avea timp să pună întrebări. Punea mâna pe piese, iar eu scoteam din buzunar o cârpă frumoasă din tifon, cu care se ștergea apoi. Fiind centrală, în 1989, îmi amintesc că pe platoul din fața clădirii a fost întâmpinat de pionieri care fuseseră în prealabil căutați prin buzunare. Apoi s-a intrat în holul principal, era o expoziție cu produse la CUG și a urmat o discuție în care se expuneau cantitățile iluzorii de oțel, 500 de tone pe zi, deși noi făceam 250 de tone, dar nu aveam cui să le dăm. Stocurile erau pline de oțel, de lingouri, care nu aveau un cumpărător. Ca să le faci, trebuiau cumpărate materiale, fier vechi, dar nu erau nici bani. Apărea o nemulțumire seacă, te bateai cu morile de vânt. Noi eram la baza industriei, cu fabricatul de oțel, cu piese, era și o zonă de produs utilaje. Și la CUG se mai fabricau turele și cupole pentru tancuri. Acestea erau terminate în altă parte, știam unde, la «23 August», ăia făceau motoare, asamblarea, noi eram la bază. De la noi mergeau în Rusia, la export, piese de schimb și boghiuri, în Vest nu prea aveam noi exporturi. Îndirect, din subordinea mea se făceau excavatoare și încărcătoare, de altfel, în Europa de Est erau unul dintre furnizorii de excavatoare. CUG-ul își scotea cheltuiala, dar la limita supraviețuirii.

Cheltuiala la mia de lei producție – era un indicator, se cheltuia oscilant între 900 și 1.200 de lei ca să faci produs finit de 1.000 de lei. CUG nu era la capacitate, ca să-l faci foarte rentabil trebuia să ajungi să lucrezi cu toate capacitățile, nu doar cu anumite secții. CUG-ul era supra-dimensionat, așa cum a fost el conceput dimensional ar fi trebuit să ajungă la alți consumatori, la Roman, la laminare, dar și piese de schimb pentru industria metalurgică din Ucraina, utilaje pentru marea combinat de la Krivoi Rog, mai ales în '89, când nemții și cheii renunțaseră la participarea de acolo, deși la CAER (Consiliul de Ajutor Economic Reciproc) se stabilise ca toate țările să participe.

Emil Uncheșel a fost 11 ani director de fabrică și patru ani deputat în Marea Adunare Națională. După Revoluție, s-a numărat printre primii primari numiți ai Iașului.

Cristinel C. POPA

Arestări la „România liberă”

(Urmare din pag. 1)

Au fost prinși în clipa când, în tipografie, la ora când se imprima ziarul, văzuseră sub rotativă afișe și manifeste anticeaușiste. Am știut asta chiar în ziua când au fost prinși, de la colegii de la Documentarea radio. Aceștia, aflându-se la Casa Școlii pentru tipărirea Programului Radio, au observat mișcarea și valva din jurul lor. Dar nu s-a aflat nimic precis. Tot E.L. a deconspirat totul. Din nou comentarii! Vocii! «De ce? La ce le folosea asta? Vai de capul lor ce-o să pătească!» etc. Incolo e bine și... cald. Când au fost de fapt arestați Băcanu și colegii lui de la România liberă, ce învinuiri i s-au adus și ce-a făcut concret, cu ce scop, și ajutor de cine, nimeni nu putea să spună cu precizie.

„Am început din jumătatea lui 1988, și-a amintit Băcanu. Am fost impresionat de atitudinea Anei Blandiana, mi-am zis că dacă o femeie este în stare să se lupte cu balaurul, noi, ca bărbați, suntem niște otrepe dacă nu facem nimic. Discutând cu diferite persoane, nu numai din redacție – chiar în redacție imi era cel mai teamă, deși am avut colegi care au știut, dar nu am turnat, cum a fost Uri Văluoreanu, de exemplu, ne-a spus: «Toată admi-

rația pentru ce faceți, dar eu nu sunt în stare» –, am reușit să-i atrag în toată chestiunea pe Mihai Creangă și pe Anton Ucu. Apoi și pe alții. La arestare, «Alianța R» număra vreo 5.000 de oameni, din toată țara, erau un fel de grupări. Am decis să scoatem un ziar. S-a lucrat în condiții groaznice. Matrița am făcut-o la un atelier, ne-a lucrat-o un meșter. Lucrând la matrița asta, l-a vizitat un tip care fusese în Securitate, care a văzut matrița și a zis că habahă, asta seamănă cu o matriță din filmele cu ilegalisti. Meșterul nu știa exact ce am eu de gând, n-a avut nici o legătură. N-am știut că putem face rost de litere, la linotip nu se putea culege, apoi am încercat o variantă electronică, și așa l-am recrutat pe Maier. El a spus că fiecare calculator are o amprentă. Maier s-a răzgândit, la un moment dat voia să renunțe. Mi-am dat seama că e mai rău și l-am convins să continuăm, deși el nu era în domeniul nostru, nu era ziarist. Până la urmă Chivoiu a făcut rost de litere de la Combinat, din Casa Școlii. O vreme ne-am întâlnit într-un apartament, la o doamnă. Când m-au arestat, ei și-au dat seama că luasem de acolo tot ce să mutăm locația.»

În opinia lui Petre Mihai Băcanu, grupul ar fi reușit să tipărească și să

distribue ziarul, dacă n-ar fi fost trădați autorităților. „Cred că dacă nu eram turnați, ar fi funcționat, este părere ziaristul. În paralel cu încercarea de tipărire a ziarului, căutam metode de distribuire în toată țara. Geseala asta a fost. Eram atâția, și nu s-a aflat. Credeam că nemulțumirea în România e așa de mare, că nimeni nu se mai duce să toarne. Pe noi ne-a turnat un doctor de la Pitești, la Uzinele Dacia. Noi voiam să îl folosim ca să distribuim ziarul, nu știam că doctorul fusese condamnat pentru niște chiuretații și atunci l-au recrutat. S-au găsit turnătorii lui, era informator de meserie.”

În noaptea de 24 spre 25 ianuarie Petre Mihai Băcanu a fost arestat. La percheziție s-au găsit matrița, un culegător de litere, literele, șpalturile din prima pagină a ziarului clandestin România și alte obiecte. „Corpurile delictive” au fost confiscate, împreună cu mașina de scris a ziaristului și o sumedenie de hârtii cu notițe, însemnări, precum și un roman la care lucra.

Din conținutul primei pagini, atât cât apucaseră să imprime, reiese că apariția pe „piață” neagră a samizdatului fusese într-adevăr gândită pentru data de 26 ianuarie. „N-aveam cum să distribuim ziarul de ziua lui Ceaușescu, ne-a spus Petre Mihai Băcanu. Am intenționat inițial, dar s-a lucrat în

condiții groaznice, cum am spus. La arestare, abia tipărisem prima pagină.” Pe sumarul ziarului România, confiscat la percheziție, figurau următoarele articole: prima pagină – un citat din Mihai Eminescu despre tiranie și demagogie; „Am ales România” de Mihai Creangă; „Ce vrem noi”, scris de Petre Mihai Băcanu; „Am crezut”, al lui Anton Ucu, un citat din Panait Istrati. Pe pagina a doua ar fi trebuit să intre două continuări din pagina întâi, la textele „Am crezut” și „Ce vrem noi”; „Trandafirii nu cresc în pustiu”, text de Ștefan Niculescu Maier, poezia „Cu ce-ai greșit tu, maică România” de Mihai Creangă; „Clasicii sunt cu noi. Citate” și „Surpriza de Anul Nou”. „Aveam articole pentru pagina a doua, a spus Băcanu, care era în faza de culegere, dar nu aveam suficiente litere. Așa că trebuia să tragem prima pagină, să o stricăm și abia apoi să o tragem pe a doua. Chiar și la prima mai aveam de scos niște corecturi. Pe a doua n-am mai apucat s-o facem, nici ei n-au mai găsit-o.”

Ridicat de acasă, în dimineața zilei de 25 ianuarie, Petre Mihai Băcanu a ajuns la Direcția Cercetări Penale din Calea Rahovei. Clădirea era împărțită în două, jumătatea avea Militia, jumătatea Securitatea. Începea calvarul anchetei.

Cristina DIAC

Turismul montan al plăcuțelor aniversare

Asociațiile aparținând de agențiile BTT din țară erau, din punct de vedere teoretic, apolitice Foto: Palatul Copilor

În ianuarie 1989, ziarul România liberă anunța constituirea, „în orașul de la poalele Cozleii”, al Alpin-Clubului „Petrodava”, „prima grupare de performanță a sportului alpin din județul Neamț”. Înființarea Clubului Petrodava era doar o formalitate juridică, deoarece acesta exista de facto încă din 1986. La momentul înființării acestuia, clubul avea circa douăzeci de membri, după cum ne-a relatat Sorin Hărjete, membru fondator al Petrodava. „Participanții la festivitatea de constituire a clubului tineri muncitori, ingineri, elevi, au ținut să-l aleagă drept președinte de onoare al clubului (sic!) pe medicul Gh. Iacomi, un vechi și devotat prieten al munților și îndeosebi a Ceahlăului (sic!), notează România liberă.

Alpin-Clubul Petrodava aparține de agenția BTT Neamț, ne-a povestit Sorin Hărjete, și, deși teoretic astfel de asociații erau apolitice, majoritatea activităților pe care le organizau și la care participau se făcea „sub egida” Partidului Comunist Român și a Uniunii Tineretului Comunist, iar directorul BTT Neamț era membru activ al Comitetului Central al UTC. În 1989, își amintește Hărjete, clubul a fost obligat să monteze plăcuțe aniversare cu Congresul al XIV-lea pe cele mai înalte culmi din munții României. „Ne-au zis că, dacă vrem să avem activitate și la anul, trebuie neapărat să mergem să punem plăcuțe cu Congresul al XIV-lea al partidului pe Vârful Moldoveanu iarna. Era deja o încercare de alpinism. Abia în două zile am reușit să ajungem pe Vârful Moldoveanu, pentru că am prins și viscol și avalanșe. A fost destul de greu”, ne spune Sorin Hărjete. Plăcuțele erau din aluminiu gravat, iar „acțiunea” punerii acestora s-a desfășurat sub forma unui concurs. „Concursul era de genul ăsta: noi, cei din Moldova, am pus pe Vârful Ocoaleșului Mare din Ceahlău, cei din Ardeal au pus în Retezat, pe Vârful Peleaga, care are o altitudine de 2.509 metri. Cei din sud au pus o plăcuță pe Vârful Omu. Cei care au fost mai «destoinici» au mers pe Moldoveanu, cu plecare din Cabana Arpaș, urcat pe Valea Podragului, cu popas la Cabana Turnuri. Și chiar am urcat noaptea. Am avut un ghid bun, a mers cabanierul cu noi. Zăpada era până la piept. Am spart zăpada, am făcut noi poteca”, își amintește Sorin Hărjete.

După 1990, prezintă Clubului Petrodava (în prezent, acesta are denumirea de Clubul de Turism Montan pentru Tineret Petrodava din Piatra Neamț) le-au îndepărtat „benevol”, după cum ne-a povestit Hărjete.

În urmă cu 20 de ani, membrii clubului își propuneau „ca prim obiectiv înșușirea cunoștințelor necesare pentru practicarea acestui sport al îndrăzneții și curajului. Cursul de inițiere deschis în acest sens cuprinde lecții teoretice și practice despre tehnica escaladării înălțimilor, acordarea primului ajutor, organizare și spirit de echipă, ocrotirea faunei și florei munților”.

„Noi, membrii clubului, am terminat toți cursurile de ghizi, ghizi specializați în turismul montan. Noi aveam activități nu numai în județul Neamț, ci în toată țara. Mergeam la activitățile care se organizau de BTT. Erau două tipuri de concursuri: cu latură sportivă – orientare turistică și drumeție; cel de iarnă era cu temă artistică și culturală: fotografie, caricatură, grafică, umor. Și concursurile se făceau în general în stațiuni ale BTT-ului. Se adunau câteva sute de persoane, se umpleau stațiunile. La Poiana Brașov veneau și 4.000 de oameni”, spune ghidul. „Cele mai importante acțiuni erau cele organizate

pentru legarea prieteniei între cluburi. Atunci, ne duceam în vizită unii la alții, pentru că atunci fiecare club, pe lângă concursurile naționale, avea concursuri proprii. Se făcea un punctaj la nivel național. În funcție de acest punctaj intram în competiția națională”. Își amintește el.

Pe munte, mergeam cu cortul și aveam grijă ca întodeauna să strângă gonoii și să-i pună în rucsacuri, pentru a-l arunca acolo unde trebuie. Însă nici gonoii nu prea era. „Nu aveai ce să arunci atunci. Toată lumea strângea câte o sticlă și toate erau cu valoare. Acuma sunt toate de unică folosință”. În 1989, mai multă lume avea acces la turism. N-ăș putea să spun că turismul de astăzi e de mai bună calitate. Prețurile au crescut în ritm european, dar calitatea, nu. Ce organizam noi se numea «mișcare a turismului de masă». Din fiecare județ din țară veneau cel puțin cinci persoane. De la cinci la patruzeci de inși”, spune Sorin Hărjete.

Cătălin PRUTEANU

Conservele din 1989, fără E-uri

Știința publică în ianuarie un articol ce lua în colimator industria conservelor. Problema principală o constituia „subțirimea” acestor tipuri de ambalaje. Românii le trebuiau galantare pline de produse astfel păstrate, așa era planul și nimeni nu putea să se opună! Într-o discuție cu o angajată a unei fabrici de profil, aflăm ce mâncau românii, la conservă, în 1989.

Un alt adevăr

De ce? În anii comunismului existau planuri anuale și cincinale. 1989 avea și el un program. Toată România era plan. Se respecta acesta? Nu! Se putea respecta? Nu! De ce? „În vederea promovării minicini la nivel înalt, se elaborau planificări aberante, care impuneau creșteri ale producției de legume

tot mai mari de la an la an, în condiții de reducere a costurilor de producție și de asigurare a creșterii productivității muncii.

Nerealizarea indicatorilor economici planificați atrăgea penalități aplicate asupra salarilor specialiștilor și salariaților. Întrucât investițiile pentru obținerea culturilor legumicole erau reduse de la an la an, fiind orientate mai mult către dezvoltarea rețelelor strategice pentru irigații, nu se puteau obține producții la nivelul planificării, iar în industria de procesare aproape tot ce era mai bun era destinat exportului. Trebuie menționat că «indicația» era să se fabrice conserve în condiții calitative pentru export, potrivit standardelor prevăzute în caietul de sarcini. Prin urmare, marfa ce rămânea pentru piața internă se vindea «ca pâinea caldă», explică Oprea.

Cum se făceau conservele, unde erau, E-urile? atât de comune azi și

atât de dăunătoare? „Producția legumicolă era sustinută numai din contribuțiile conexe românești – seminte, amendamente pentru sol – și nu avea în conținut elemente dăunătoare (nitriți, metale grele, etc.). Existau și funcționau Inspectoriatul general de stat (IGS) și laboratoarele specializate, care într-un fel asigurau garanția calității produselor.

În industria conservelor, metodele de păstrare erau cele admise de standarde tehnologice – sterilizare, pasteurizare, concentrare, uscarea – nefiind utilizate substanțe aditive, celebrele «E-uri», în discordanță cu produsele de import care au invadat piața românească după anii 1990 (pate de ficat, pastă de tomate cu coloranți, sucuri etc.) au eliminat o serie de produse autohtone practicând un preț mai mic.”

Costin ANGHEL
Mihai ȘTIRBU

STEUA ȘI CRAIOVA, ELIMINATE DIN CUPA CAMPIONILOR EUROPENI LA VOLEI

Voleibaliștii de la Steaua s-au bătut de la egal la egal cu cele mai bune echipe din Europa Foto: Revista Sport

Spre sfârșitul anilor '80, voleiul românesc se afla pe o pantă descendentă, la fel ca mai toate jocurile de echipă de la noi. Perioada de glorie din deceniul șapte, când echipele naționale erau nelipsite de pe podiumul Campionatelor Mondiale sau Europene, devenise deja istorie, la fel și cele cinci victorii obținute de Rapid și Dinamo în Cupa Campionilor Europeni, cea mai tare competiție rezervată cluburilor. Vârful fusese atins în 1966 și în 1967, când, doi ani la rând, cele două mari echipe și-au disputat finala. Chiar dacă, o dată cu trecerea anilor, performanțele începuseră să piardă din strălucire, România continua să aibă un cuvânt de spus pe plan internațional.

În 1989, două echipe făceau legea în voleiul românesc: Steaua, la masculin, și Universitatea CFR Craiova, la feminin. Amândouă câștigaseră titlul național cu un an înainte și participaseră în ediția 1988-1989 a Cupei Campionilor Europeni, reunind să ajungă între cele mai bune opt echipe de pe continent. La Steaua jucasă în acea vreme Petre Ionescu, Pompiliu Dascălu, Cornel Șoica, Mihai Pădurețu, Marian Constantin, Cristian Pentelescu, Valeriu Spănu, Cristian Schoberl sau Alin Stavarui, adică oameni de bază ai naționalei, iar antrenor era Gyula Bartha, o fostă glorie a clubului din Gheonea. Militarii aveau drept obiectiv calificarea la turneul final, deși nimeriseră într-o grupă grea, din care mai făceau parte temuta Panini Modena (Italia), finalista ultimelor două ediții, SV Hamburg (RFG) și CV Palma de Mallorca (Spania). Chiar dacă în cele șase

meciuri au jucat peste nivelul arătat în campionatul intern, steleții nu au obținut decât două victorii, ambele în fața campioni Spaniei, și au ratat calificarea în „Final Four”.

Unul dintre protagoniștii acelor meciuri, Petre Ionescu, jucător care a îmbrăcat tricoul roșu-albastru timp de două decenii, între 1972 și 1993, își amintește: „În perioada aceea, lucrurile începuseră să se schimbe și în volei. În țările capitaliste se băgau bani mulți, echipele aduceau jucători străini, apăreau profesionismul și se câștiga bine. Chiar dacă italienii și germanii progresaseră mult, cred că am fi putut să ne calificăm la turneul final. După mine, totul s-a decis la meciul de acasă cu Panini, care s-a disputat la Sala Agronomia. Am condus cu 1-0 la seturi, iar în cel de-al doilea era 14-11 pentru noi, când s-a întâmplat ceva care avea să ne dea cu totul peste cap. Un italian l-a scuiat pe Pentelescu, iar acesta și-a pierdut cumpătul și i-a tras un sut în fund. Arbitrul a acordat imediat cartonaș roșu și ne-a penalizat cu un punct. Din acel moment nu ne-a mai ieșit nimic și am pierdut meciul. Dacă am fi câștigat, sigur am fi mers la turneul final”.

În acei ani, Steaua, ca și Dinamo, reprezentau o atracție pentru majoritatea sportivilor. Cine ajungea la unul dintre cele două mari cluburi bucureștene putea spune că s-a aranjat pe viață. Avea sansă să-și încheie cariera aici, prima grad și beneficia de toate avantajele pe care le confereau apartenența la armată și la miliție. „Cei mai mulți dintre noi eram încadrați în armată. Eu, ca maior,

aveam o soldă de 4.500 de lei pe lună. Prime sau alte stimulente nu prea aveam. Doar la derby-urile cu Dinamo ni se mai dădea ceva, dar nu mai mult de 1.000-2.000 de lei. Cel mai bine câștigau însă jucătorii de la Explorări Baia Mare, pentru că erau angajați ca mineri. Pe hărțile noi eram amatori, dar ne pregăteam ca niște profesioniști. Făceam câte două antrenamente pe zi și în 11 ani nu cred să fi avut mai mult de patru zile liber. Din păcate, echipa s-a spart repede după Revoluție, când jucătorii au putut să plece în străinătate, unde câștigau mai bine. Alte generații la fel de bune nu au mai existat modele, tinerii nu au avut de la cine să învețe. Abia când vezi ce se întâmplă în ziua de azi îți dai seama cât de profesioniști eram noi pe vremea aceea”, spune cu regret Petre Ionescu.

La feminin, sistemul de desfășurare a Cupei Campionilor Europeni era diferit. În sferturile de finală, Universitatea CFR Craiova a avut parte de cel mai greu adversar posibil, echipa italiană Olimpia Teodora Ravenna, adică deținătoarea trofeului. Chiar dacă au fost eliminate, obtinerea au realizat o performanță extraordinară, impunându-se în cel de-al doilea joc, la Craiova, cu 3-1, după ce îl pierduseră pe primul cu 3-0. Autoarele acestei isprăvi au fost Mirela Zamfir, Ioana Cotoranu, Carmen Anghel, Tanța Drăgoi, Monica Șuşman, Mirela Cazungiu, Cristina Buzilă, Mirela Neculiță și Mirela Bojescu. Antrenori erau Ioan Constantin (principal) și Adrian Cotoranu (secund), nimeni altul

decât soțul Ioanei Cotoranu. Ca și în cazul Stelei, majoritatea jucătoarelor erau componente ale lotului național. Toate făceau facultatea, acesta fiind și unul dintre principalele motive pentru care veniseră la Craiova. „Nu jucam pentru bani, ci de plăcere și pentru onoare. A noastră, a orașului, a țării. Posibilitatea de a urma o facultate conta foarte mult. Eu eram studentă la Construcții, la subingineri. Majoritatea fetelor locuiau la căminul Medicină. Viața noastră se împărțea între sport și cursuri. Profesorii erau ceva mai înțelegători, beneficiam și de scutire de prezență în anumite perioade sau de sesiune deschisă. Alte avantaje nu aveam. Ba, să nu mint, clubul m-a ajutat să obțin reparație pentru apartament, pe care apoi l-am achitat integral”, își amintește Ioana Cotoranu.

Soțul ei, Adrian Cotoranu, cel care avea să devină după puțin timp antrenor principal, o completează: „Erau alte vremuri. Sportivii aveau siguranța locului de muncă, aveau casă, erau respectați. Toate acestea contau foarte mult. Jucătoarele erau angajate și mai primeau pe lângă salariu o indemnizație de efort de 500 de lei pe lună. Se mai scoteau ceva bani din materialele promoționale care se vindeau la meciuri. Pe vremea aceea, sala era plină, la jocurile echipei noastre veneau cam 2.000 de spectatori, iar paza era asigurată de milițieni călare, exact ca la meciurile de fotbal ale «Craiovei Maxima». Echipa Universității s-a destrămat și ea după 1990, când majoritatea jucătoarelor au semnat cu echipe din străinătate. Vlad IONESCU

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

George P. Shultz a criticat România și Europa de Est

Pe la sfârșitul lui ianuarie 1989, România a atras atenția întregii lumi diplomatice prin poziția inflexibilă privind respectarea drepturilor omului, în cadrul Conferinței de Securitate și Cooperare în Europa, derulată la Viena. La CSCE au participat 16 membri ai NATO, 7 membri ai Tratatului de la Varșovia și reprezentanți ai 12 țări europene neutre, nealiniate.

Los Angeles Times din 16 ianuarie a relatat pe larg despre discuțiile în care România, alături de alte țări din „blocul de Est”, a fost aspru criticată.

Delegații din 35 de țări se întâlniseră la Viena, începând cu duminică de 15 ianuarie 1989 și adoptaseră un plan ambicios, care își propunea un control strict al cursei înarmărilor, dar și revizuirea drepturilor omului. Rezultatul discuțiilor a fost văzut ca un punct de cotitură în relațiile dintre Est și Vest.

După aproape 27 de luni de discuții, delegații reușiseră în sfârșit să își pună semnăturile pe un document care stipula o mai bună garantare a drepturilor omului, schimburi comerciale mai bune între cele două blocuri continentale, Estul și Vestul. În plus, documentul impunea negocieri sustinute între NATO și membrele Tratatului de la Varșovia, negocieri destinate reducerii drastice a armelor convenționale în Europa. Unul dintre succesele raportate de diplomația internațională în ianuarie 1989 la Viena, la capitolul drepturilor omului, a fost aprobarea unui nou mecanism diplomatic prin care țările aveau să poată face plângeri cu privire la nerespectarea reglementărilor. Prin intermediul acestui nou mecanism, orice guvern semnatar trebuia să dea socoteală dacă un alt guvern îi cerea informații despre posibile cazuri de abuz, iar țările semnatare aveau să fie impunerite să solicite întâlniri pentru a discuta aceste suspiciuni.

România s-a „remarcat” negativ prin poziția rigidă a reprezentantului său într-un moment în care „aliatul” său tradițional, URSS, miza pe deschidere și cooperare și își atrăgea laudele țărilor libere.

Astfel, reprezentantul URSS Yuri B. Kashlev afirma cu încântare în cadrul discuțiilor că procesul de securitate și cooperare „a ajuns la un înalt nivel calitativ, nemaifăcând de la Helsinki”. Warren Zimmermann, ambasadorul SUA în Iugoslavia, și Kashlev l-au complimentat amândoi pe președintele sovietic Mihail Gorbaciov pentru „noua sa filozofie”, despre care au afirmat că a reprezentat un ingredient esențial pentru încheierea noilor acorduri.

„Consider că ceea ce am realizat este cu mult mai mult decât puteam să sperăm în noiembrie 1986 (când au început intrunirile de la Viena)”, a spus Zimmermann. Pe de altă parte, un alt oficial a afirmat că URSS își exprimă cu același prilej dorința Uniunii de a continua să lucreze cu SUA pe problemele drepturilor omului și după ce președintele George Bush își va prelua atribuțiile la 20 ianuarie.

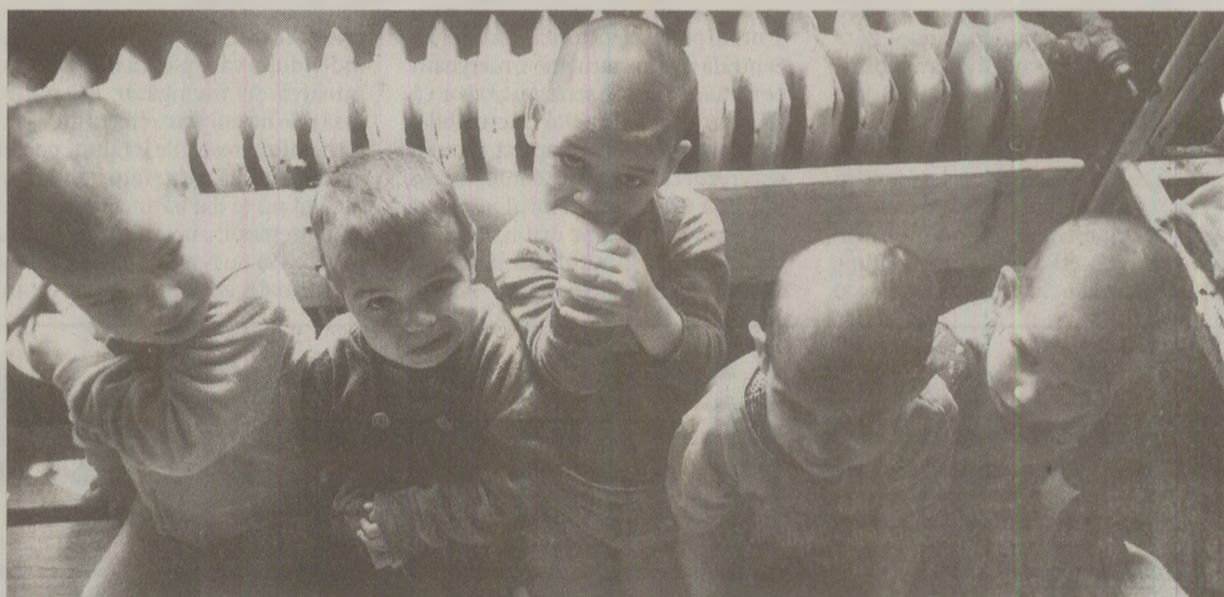
Nu același lucru s-a întâmplat cu poziția diplomatică a României. Los Angeles Times relatează că: „Până în ultima clipă România s-a opus revizuirii a 17 clauze ale drepturilor omului, ba chiar în timpul discuțiilor procedurilor, duminică, reprezentantul său declarase: «Sub pretextul preocupării pentru drepturile omului și pentru libertatea religioasă, documentul final conține prevederi care nu sunt în spiritul Actului de la Helsinki și nici măcar în spiritul vremurilor. Nu ne simțim obligați să implementăm aceste prevederi cu care România nu este de acord sau pe care le considerăm inadecvate»”.

LA Times sublinia că, în general, România era considerată ca având cea mai proastă situație la capitolul drepturilor omului din toate cele 35 de națiuni implicate, iar Zimmermann a numit declarația României drept „aburdă și ilegală”. Mai mult, Zimmermann a adăugat că România nu va putea scăpa de o evaluare strictă, pe baza convențiilor stabilite în cadrul CSCE.

„Fiecare dintre noi va judeca România pe baza tuturor acestor puncte. Dacă hotărăște să nu le implementeze pe unele dintre ele, ea va plăti un preț în relațiile sale cu alte țări și imaginea ei în lume va avea de suferit”, adăuga Zimmermann. La rândul său, secretarul de stat american George Shultz afirmase la 17 ianuarie că unele țări din Europa de Est, în special Cehoslovacia și România, încălcău drepturile omului chiar dacă semnaseră importante documente internaționale prin care promiteau că vor respecta aceste principii. Shultz își încheiasse de curând ultima sa călătorie oficială ca secretar de stat și putea afirma în cunoștință de cauză că unele dintre cele 35 de țări participante la conferința internațională privind drepturile omului violează litera și spiritul obligațiilor lor. „Felicităm Ungaria, Polonia și URSS pentru progresele înregistrate și sperăm să urmeze și alte realizări”, a spus el. „Totuși regretăm timiditatea Republicii Democratice Germane, a României, Bulgariei și Cehoslovaciei, care nu fac astfel de pași.” Shultz a afirmat că „în România condițiile economice și sociale, la fel ca și realitățile politice și drepturile civile ale cetățenilor au fost erodate până la un nivel deșurajator. Atât în România, cât și în Bulgaria, minoritățile au fost greu lovit de politicile instituite de guvern în ultimii ani”. Nici alte țări nu au scăpat de critică. La Leipzig, în Germania de Est, relatează el, „duminică trecută (la 15 ianuarie - n.r.) demonstrau 190 de militanți pentru drepturile omului. Aparent, cei mai mulți dintre ei au fost eliberați, dar unii mai sunt încă închiși, și „în contradicție flagrantă” cu prevederile aprobate la Viena”, a spus el.

George P. Shultz, care la aceste discuții marca sfârșitul carierei sale diplomatice, a fost mai explicit decât orice alt reprezentant extern în a acuza țările care încălcău prevederile în vigoare.

Elizo DUMITRESCU

În anii '80, România a fost tot mai controversată de organizațiile pentru drepturile omului Foto: Hulton/GETTY IMAGES/GULIVER

TV 24 ianuarie 1989

19:00 Telegiurnal

19:20 Eroul națiunii, cutezător revoluționar, înflăcăratul patriot. Întemeieri socialiste în columna patriei. Documentar. Comentariu Ilie Purcariu. Redactor Vasile Alecu, Producție a Studioului de Film TV.

19:50 File de glorioasă istorie. Ziua cea mare a unirii. Redactor Maria Preduț

20:10 Unire - unitate în patria română.

Spectacol literar-muzical-coregrafic.

Redactori Lucia Chirilă, Călin Doboș, Regia Dan Cojocaru 20:40 Teatru TV. Voiața nației. Scenariu-document de Nae Cosmescu. Cu: Costel Constantin, Teofil Vilcu, Iulian Popescu, Ștefan Sileanu, Petre Moraru, Nicolae Călugărița, Dan Damian, Ion Marinescu, Sorin Postelnicu, Mihai Perșea, Mihai Dinvale, Gh. Șimonca, Daniel Tomescu, Sorin Medeleni, Vistrian Roman, Cornel Dumitrescu, Corado Negreanu, Mihai Dobre, Teodor Danetti, Serban Cosescu, Constantin Florescu, Ștefan Radof, Ion Siminic, Sorin Gheorghiu, Cristian Molleta, Ștefan Hagimă. Regia artistică Nae Cosmescu 21:50 Telegiurnal 22:00 Închiderea programului

BULĂ ȘI AI LUI

Ceașescu vine la TVR și-i spune:
- Băă, asta e săptămână prezidențială. Bați emisiuni în felul următor:
Luni: - Vorbiți despre mine
Marți: - Vorbiți despre mine și soția mea
Miercuri: - Vorbiți despre Nicușor
Joi: - Vorbiți despre familia mea
Vineri: - Vorbiți despre mine și comitetul central al partidului
Sâmbătă: - Trageți concluziile
Duminică: - Nu mă interesează. Zis și făcut. Au fost programate

emisiunile de rigoare, omagiu etc, și pe urmă filmele:
Luni: - Nebunul
Marți: - piesa de teatru Omul și mătaoaga
Miercuri: - Vagabondul
Joi: - Șatra
Vineri: - Ali-Baba și cei 40 de hoți
Sâmbătă: - Drumul oaselor
Sedintă de partid cu tema „Data patriotică a femeii române de a dăruii țării copii”. Vine secretarul de partid și le explică oamenilor de ce în România natalitatea trebuie să crească, și, ca să fie și mai convin-

gător, încheia:
- Ați înțeles, măi tovarăși, tovarășul Ceaușescu vrea copii... cât mai mulți copii...
Zise el asta de mai multe ori, le mai da și niște statistici, iar la urmă întrebă:
- Are cineva de pus vreo întrebare?
Se ridică Bulă:
- Păi, tovarășe, am înțeles ce vrea tovarășul Ceaușescu, cum să nu înțeleg, dar un singur lucru nu mi-e clar: o aduceți pe tovarășa Ceaușescu aici, la noi, sau mergem noi, bărbății, la ea?

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Annual, la Râmnicu-Vâlcea, milioane de călători nu își cumpărau bilete

Annual circulă în municipiu (Rm. Vâlcea, n.r.), în orașele Călimănești și Drăgășani între 3 și 13,5 milioane de călători fără bilet. Desigur, într-un an unul și același cetățean poate fi de mai multe ori călător fraudulos. Pentru a ne aduce și noi contribuția la diminuarea acestei cifre... astronomice, publicăm câteva exemple de cetățeni care nu au putut prezenta biletul la control, lăsând „în gaj” legitimația de serviciu: Dan Adrian Ionescu, inginer la IUCF, Florea Boangiu, inginer la CPS Govora, Maria Dinu Cârstea, om al muncii la IUCF, și tot de la această întreprindere: Gh. Diaconu, tehnician principal.

Despre Hermes, figură de seamă a pantheonului anticității, se spune că era iute de picior. Nu același lucru se

poate afirma însă despre vânzătoarele raionului de încălziminte de la complexul „Hermes” din Ostroveni, care încetează activitatea chiar și timp de două schimburi atunci când se primește marfă. Și raioanele alăturate au obiceiuri asemănătoare.

Ca să urci în tren de la linia a doua a gării municipale e o adevărată aventură. Cu atât mai mult pentru femei, copii, oameni în vârstă. Dacă situația continuă și peronul promis nu este construit cât mai curând, vom propune Federației Române de Alpinism să omologheze performanța.

Șantierul care lucrează pe Strada V. Olănescu din municipiu nu și-a închis perimetrul, dând naștere la următoarea situație: camionul 31-VI-930 staționase în mijlocul drumului pentru a descărca materiale, mașina de la JJGL, care colectează deșeurile menajere, a vrut să depășească și coroațele câtorva arbori au fost retezate. Cine răspunde, măcar moral?

Gheorghe Smeoreanu
Orizont, jud. Vâlcea,
nr. 1440 din 1988

vremea

Vremea a fost relativ caldă și în general închisă, indeosebi în regiunile intracarpatică, iar cerul mai mult noros. S-au semnalat precipitații sub formă de ploaie, burniță și ninsoare, slabe ca intensitate. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile au fost cuprinse între minus 8 și plus 8 grade, mai

ridicată în zonele deluroase. În regiunile intracarpatică s-a semnalat ceață. În București, vremea a fost relativ caldă și în general închisă, iar cerul mai mult noros. Vântul a suflat slab până la moderat, iar temperaturile au fost cuprinse între minus 6 și plus 6 grade. Dimineața s-a produs ceață.

BĂNUIELI

ORIZONTAL: 1) Vechi cavalier - Frunțaș în producție 2) Numerotate pe scară 3) Luptător pentru pace - Rimă la un vers! 4) E un om făcut - Finala la o competiție de masă (sg.) 5) De asemenea - Față! - Complet sărită 6) O tipă... de Pitești! - Eu mă plâng, ei nu 7) Prost plasat! - HOTEL TURIST 8) Întră prin spate - Evoluție la bob 9) Varianta de deschidere (chestie de nuanță) - Cerut în cor 10) Susținuți de galerie - Arbitru de linie 11) Un stadiu avansat de cultură (pl.) - Mobilă pe fond alb.
VERTICAL: 1) Plasă pentru prins somnul - Deschide apetitul! 2) Drept recunoscut de autor - A face observații la un proces-verbal 3) Mobilă... de zestre - Slavă Domnului (pl.) 4) Trimis... la sol - Agent de circulație 5) Ridicatul unei case - A trece cu vederea (ad litteram!) 6) Termen de expunere - Spintecă cerul (pl.) 7) A pregăti o aruncare la coș 8) Asociat la tratamentul cu antibiotice - Dublă la table - Gafă! 9) Ten uscat! - Perel! - Un fel de ciubarcuri 10) Prinsă în perspectivă - Bine mâncăți 11) Case de comenzi.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Revista Rebus nr. 11/1989

anunțuri

VÂNZĂRI

Butelie aragaz 7 kg nouă.
Vând cornier, țevă de fier, tablă fier (din demolări), ștraifuri și sarmă alamă uzate, plăci nichel - sare nichel, țevă plumb - și țevă scurge-re tablă zincată și de aluminiu.
Vând borșașină de banc electrică, strung cu universal și pensete, universale separate de 200-300 mm, ghilolină electrică, casă de bani, cablu pentru sudură, abcant, presă excentrică de 20 t, tablouri electrice de marmură.
Haină blană spinări și jachetă burți bizam.
Autoclav, motocicletă ataș, 11.000 km, monument mic funerar, ornamente ipsis.
Vând calorifer electric termostat - zece elemente aluminiu sigilat.

Televizor color sigilat, calorifer electric, televizor Opera, ceas cu calculator, parasolar auto, bujii Champion, sobă petrol Dittmar, Molin-eaux mixer, videocasete, calculator Panasonic, Alba Lux 3, cuvertură Nekerman și jococ damă noi.
Vând câine Cocker, schiuri copii, cizme 39, acvariu, bicicletă, rochii 48, blue jeans 42, pantaloni 46, palton 42.
Vând scurtă blană mielușcă maro cu alb, 44.

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Centrul de Organizare și calcul București încadrează de urgență, în condițiile Legii 12/1971, traducător limba rusă, analiști, programatori, sudor policalificat ctg. 3-4, paznic.

amintiri

FAM VATRA DORNEI
Auroria
Băutură Răcoritoare
cu apă minerală și concentrat de lămâie
HIPOCALORICĂ
Preț 1,50 - 1/4 Xl
3,00 - 1/2
6,00 - 1/l

Având puține calorii, dar conținând conservant chimic, limonada „Auroria” era accesibilă pentru doar un leu și jumătate.